

Marko Kilpi kok ym.

Kirjallinen kysymys liikennekuolemien tilastoinnista

Eduskunnan puhemiehelle

Ennakkotietojen mukaan vuonna 2023 tieliikenteessä kuolleiden määrä oli ennätysalhainen eli 182 henkilöä. Isoin parannus edellisvuoden vastaaviin tietoihin verrattuna on tapahtunut nuorten aikuisten osalta. Vuonna 2022 moottoriajoneuvoissa menehtyi 21—24-vuotiaita yhteensä 21, tänä vuonna kahdeksan. Liikenneturvan mukaan turvallisuus parantui henkilöautoissa matkustavien osalta, joissa sattui alle sata kuolemaa, mikä on poikkeuksellisen alhainen määrä. Tätä ei ole tapahtunut kymmeneen vuosiin. Liikennemäärien kehityksessä ei ole tapahtunut suuria muutoksia edellisvuosiin verrattuna.

Vuonna 2022 tieliikenteessä tehtiin 27 itsemurhaa joko moottoriajoneuvolla törmäämällä tai alle jättäytymällä. Yhteismäärä oli 31 sitä edeltävänä vuonna ja 25 vuonna 2020. Itsemurhien osuus tieliikennekuolemista oli 14 prosenttia.

Käytännöt liikenteessä tapahtuvien itsemurhien tilastoinnissa vaihtelevat eri maissa. Myös suhtautuminen itsemurhiin on eri kulttuureissa erilaista, mikä saattaa vaikuttaa tilastointiin. Joka tapauksessa itsemurhia ei tulisi lukea mukaan tieliikenneonnettomuuksien tilastoihin. Vuodesta 2009 lähtien tieliikennekuoleman kansainvälisen määritelmän mukaan liikenteessä tehtyä itsemurhaa ei lueta tieliikennekuolemiin. Määritelmä perustuu ITF:n (International Transport Forum / OECD), Eurostatin ja UNECE:n käytäntöön.

Itsemurhia on tarve ennaltaehkäistä aivan kuten tieliikenneonnettomuuksiakin, mutta ne ovat kaksi eri asiaa. Itsemurhia liikenteessä on pyrittävä aktiivisesti vähentämään. Se vaatii laajan yhteistyön läpi alojen, mielenterveyspalveluiden ja elämönhallinnan taitojen parantamisesta aina ajoneuvoteknisiin keinoihin ja valvontaan asti. Siksi on erittäin tärkeää, että tieliikenneonnettomuuksina tapahtuvista itsemurhista kerätään tietoa ja että tilastotieto on saatavissa esimerkiksi tutkimuksen käyttöön yksilönsuojavaatimukset huomioiden. Tässä Onnettomuustietoinstituutin ylläpitämä tutkijalautakuntajärjestelmä on ensiarvoisen tärkeä tiedon tuottamiseksi.

Varsinaisten liikenneonnettomuuksien määrää voidaan vähentää edelleenkin monipuolisilla perinteisillä keinoilla, ja siksikin olisi tärkeää, että toimenpiteitä voitaisiin selkeämmin ja tehokkaammin kohdistaa liikenneonnettomuuksia aiheuttaviin elementteihin ja tekijöihin. Tilastojenkin mukaan kuolemaan johtaneista liikenneonnettomuuksista suurimpaan osaan liittyy rattijuopumus ja turvalaitteiden, kuten turvavöiden, käyttämättömyys. Nämä ovat varsin suoria osoituksia varsinaisiin liikenneonnettomuuksiin vaikuttavista elementeistä.

Kirjallinen kysymys KK 218/2024 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus aikoo tehdä, että liikennekuolemat tilastoitaisiin kansainvälisen määritelmän mukaisesti niin, että liikenteessä tehtyä itsemurhaa ei luettaisi tieliikennekuolemaksi?

Helsingissä 4.6.2024

Marko Kilpi kok
Mira Nieminen ps
Timo Mehtälä kesk
Pauli Aalto-Setälä kok
Mia Laiho kok
Heikki Autto kok
Ville Väyrynen kok
Päivi Räsänen kd